

Ушкодження органа зору. Частина 1

Автор: Дмитро Андрощук, тренер Медсанбат

Ушкодження органа зору досі залишаються однією з основних причин сліпоти й професійної інвалідності. Збереження очей і зору військовослужбовців — надзвичайно важливе завдання.

Хоча ділянка очей невелика і не перевищує 0,1% загальної поверхні тіла людини, незважаючи на добру захищеність очного яблука кістковими стінками орбіти та придатками ока, його ушкодження становлять 5—10% від загальної кількості всіх травмувань у мирний час і близько 6% — у воєнний (за даними Операції визволення Іраку / Операції "Непохитна свобода"),

а питома вага ушкоджень очей в АТО становить 2,4%.

У в'єтнамській війні після проникних ран ока майже 50% поранених урешті-решт втрачали здатність бачити цим оком.

На травми припадає близько 20% усієї патології очей, вони є причиною однобічної сліпоти в 50% випадків, двобічної — у 20%.

Прогрес в офтальмології за останні 30 років вселяє надію, що кількість випадків сліпоти після поранення у бойових умовах істотно зменшиться у майбутньому.

- При важких ушкодженнях для збереження зору пораненого слід евакуювати.

- Буває важко відрізнити важке ушкодження від незначного.

В жовтій зоні, у зв'язку з обмеженням у часі та недостатнім забезпеченням відповідним обладнанням, санітар, ймовірно, буде діяти за принципом "перев'яжи і евакуюй". Якщо виникла підозра стосовно проникного ушкодження очного яблука, слід захистити око стерильною пов'язкою з рамкою, що прилягає до країв очної ямки, не дотикаючи повік.

Діагностування важких ушкоджень ока за критеріями:

- Поєднані ушкодження.

Осколкове поранення обличчя напряму пов'язане з ризиком проникнення сторонніх тіл всередину очного яблука.

Розрив повіки часто поєднується з більш небезпечними проникаючими пораненнями. Тому розкрийте повіки і переконайтеся, чи нема травми очного яблука.

- Зір.

Використайте друкований шрифт, медичні етикетки, рахування пальців або будь що інше для польової оцінки гостроти зору.

Порівняйте гостроту зору ушкодженого ока і неушкодженого.

Значне погіршення гостроти зору — важлива ознака важкої травми ока.

- Ушкодження структур очного яблука.

Виразні розриви на рогівці або склері.

Субкон'юнктивальні крововиливи можуть маскувати проникне ушкодження очного яблука.

Темна тканина судинної оболонки на поверхні очного яблука свідчить про його проникне ушкодження.

Найбільш вірогідною ознакою важкої травми є Стороннє тіло, яке проникло всередину очного яблука.

Кров в передній камері ока (гіфема) вказує на важкий забій очного яблука або його проникне ушкодження.

- Проптоз (екзофтальм) — може свідчити про ретробульбарну кровотечу і загрозовий стан органа зору.

- Зіниці.

Викривлення зіниці може бути пов'язане з проникним ушкодженням очного яблука.

- Рухомість.

Обмеженість рухів одного ока може бути спричинена його проникним ушкодженням.

Іншими чинниками, що призводять до обмеження рухомості, можуть бути ушкодження м'язів ока, переломи стінок очної ямки і очноямкові кровотечі.